

Наукові перспективи
Видавнича група

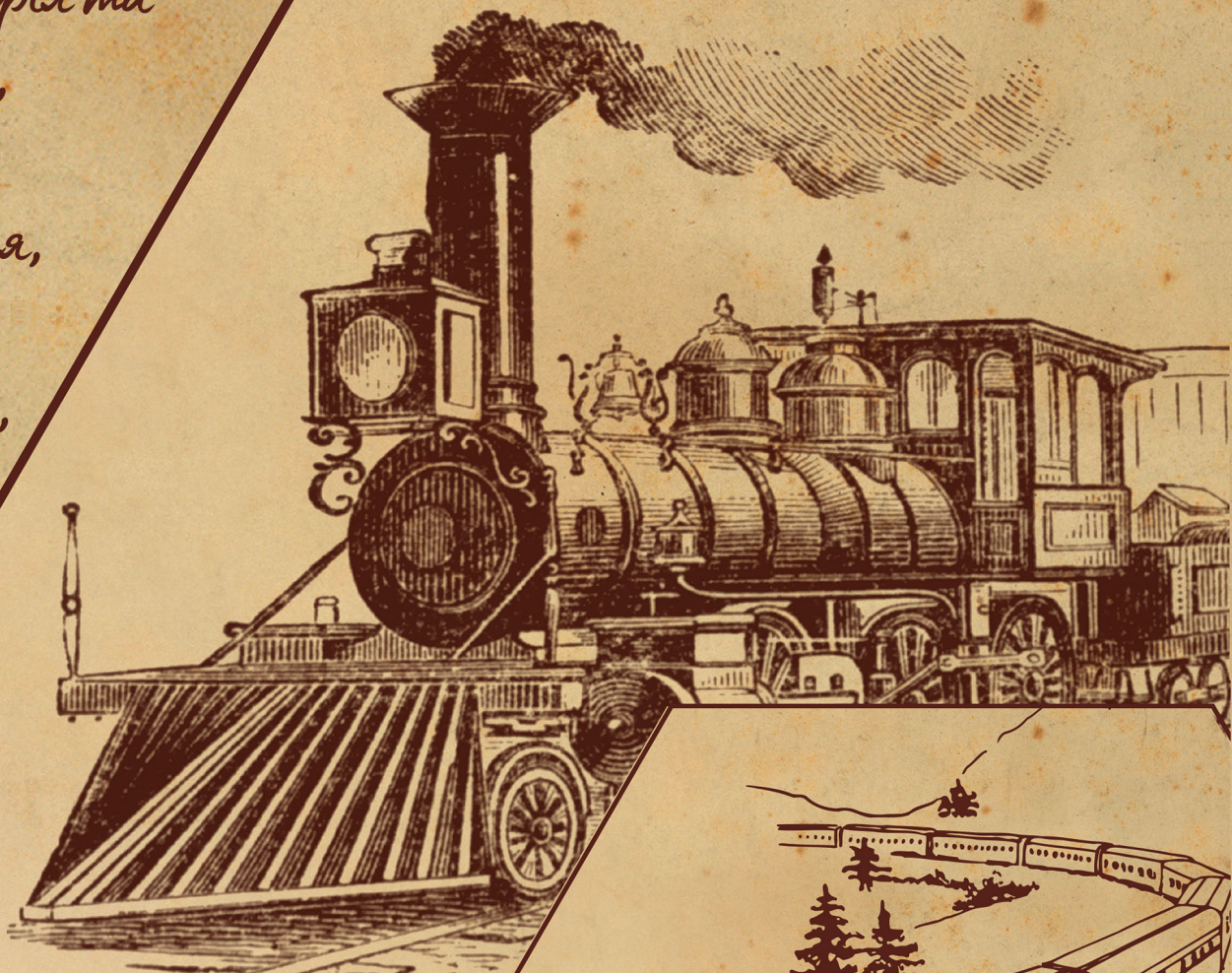

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№5(23)

2024

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 5(23) 2024

Київ – 2024

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 5(23) 2024

Kyiv – 2024

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 5(23) 2024. С. 1260.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 13.05.2024, № 6/5-24).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Даций Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балаласва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Герасименко Юлія Сергіївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Біла Церква, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Заків Іслам Муса-Огли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Ігнатович Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідуючий кафедрою конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Кавиліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомірівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматичної, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карускевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталія Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ, Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколасв Микола Іллів - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Калаясв Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна)
- Огіснюк Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна — асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлачова Юлія Євгенівна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Вдовенко Н.М. <i>БАЗОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЕФЕКТІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ ДЛЯ ГРУП СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ</i>	18
Гарбар Ж.В., Даценко В.К. <i>ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ</i>	32
Головін О.А., Чуйко М.М. <i>ПАРТНЕРСТВО ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	46
Гонтар Л.В. <i>ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ НА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗБУТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	59
Кіш Г.В. <i>ЗАХОДИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	71
Кондратенко Н.О., Волкова М.В., Швед А.Б. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ</i>	82
Кубіцький С.О., Кубіцький Ю.С., Кондрат О.Б. <i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ</i>	93
Лівандовська О.А. <i>СУЧАСНА МОДЕЛЬ ЗЕЛЕНОГО ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	105
Меняйлова Г.Є. <i>РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ МАРКЕТИНГУ І ЛОГІСТИКИ У ЗНИЖЕННІ ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ</i>	117

Миронов О.Г. 126
РОЛЬ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У МАЙБУТНЬОМУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ РЕГУЛЯТОРІВ ТА ІНВЕСТОРІВ

Новаковська І.О., Бавровська Н.М., Іванченко В.А. 137
ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВІСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Паливода Р.В., Винничук Р.О. 150
ЗАЛУЧЕНІСТЬ ПЕРСОНАЛУ: ЇЇ РОЛЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА ДОСЯГНЕННІ КІНЦЕВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Прилуцький А.М. 163
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

СЕРІЯ «Державне управління»

Богданенко А.І. 177
ХРИСТИЯНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС ХРИСТИЯНСЬКОЇ ТЕОЛОГІЇ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Будеянський Б.С. 187
ОБґРУНТУВАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ЗАХИСТОМ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Вдовенко Н.М. 200
ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ АМАРТІЯ СЕНА ДЛЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ТА БЛАКИТНОЇ ЕКОНОМІКИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Вдовенко Н.М., Федірець О.В., Семенов А.Г. 211
МЕХАНІЗМ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Веретинський А.І. 222
ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС КРІЗЬ ПРИЗМУ СТАТИЧНО-ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНОЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ІНДИКАЦІЇ

УДК 338.484 (477.53)

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5\(23\)-163-176](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5(23)-163-176)

Прилуцький Анатолій Михайлович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнесу та сфери обслуговування, Вінницький національний аграрний університет, 21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, тел.: (068) 0432-068, <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті висвітлено результати дослідження особливостей та потенціал розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Розкрито суть та різновиди сільського туризму, виявлено переваги та недоліки його розвитку.

Визначено, що основними проблемами, що гальмують розвиток сільського зеленого туризму в Україні є: відсутність спеціалізованого законодавства; недостатньо розвинута ринкова та соціальна інфраструктура для надання послуг зеленого туризму; застарілі уявлення мешканців сільських територій, які перешкоджають впровадженню новітніх форм туризму; відсутність державних програм підтримки розвитку зеленого туризму та обмежений обсяг їх фінансування; відсутність політичної та економічної стабільності в суспільстві, що негативно впливає на світовий імідж України.

Проведено аналіз наявних туристично-рекреаційні ресурсів та чинників, що впливають на сільський зелений туризм, що визначають потенційно сприятливі умови для розвитку цього виду туристичної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності регіону на ринку туристичних послуг.

Встановлено, що в Україні існують сприятливі умови та ресурси для розвитку сільського зеленого туризму. Однак, щоб цей вид туризму став пріоритетним для країни, необхідно розробити спеціальні державні, регіональні та місцеві програми.

Доведено, що сільський зелений туризм має вагомий соціально-економічний вплив, що проявляється в напрямі сприяння економічного зростання регіонів через збільшення місцевих доходів, створенні нових робочих місць та розвитку галузей, орієнтованих на виробництво туристичного продукту; відновленні та зміцненні трудового потенціалу людей.

Розвиток сільського зеленого туризму виступає як перспективний та пріоритетний напрямок у сфері туристичної діяльності, спрямований на вирішення соціальних, економічних та фінансових проблем сільських територій, районів та країни в цілому.

Ключові слова: туризм, сільський зелений туризм, сільські території, туристична діяльність, державні програми, державне регулювання.

Prylutskiy Anatolii Mykhailovych PhD in economics, Associate Professor, Associate Professor of the Business and Service Department, Vinnytsia National Agrarian University, 21000, Vinnytsia, St. Sonyachna, 3, tel.: (068) 0432-068, <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>

CURRENT STATE AND PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF RURAL GREEN TOURISM IN UKRAINE

Abstract. The article highlights the results of a study of the peculiarities and potential of the development of rural green tourism in Ukraine. The essence and varieties of rural tourism are revealed, the advantages and disadvantages of its development are revealed.

It was determined that the main problems hindering the development of rural green tourism in Ukraine are: lack of specialized legislation; insufficiently developed market and social infrastructure for the provision of green tourism services; outdated ideas of residents of rural areas, which prevent the introduction of the latest forms of tourism; the absence of state programs to support the development of green tourism and the limited scope of their financing; lack of political and economic stability in society, which negatively affects Ukraine's global image.

An analysis of available tourist and recreational resources and factors affecting rural green tourism, which determine potentially favorable conditions for the development of this type of tourist activity in order to increase the competitiveness of the region in the market of tourist services, was carried out.

It has been established that there are favorable conditions and resources for the development of rural green tourism in Ukraine. However, in order for this type of tourism to become a priority for the country, it is necessary to develop special state, regional and local programs.

It has been proven that rural green tourism has a significant socio-economic impact, which is manifested in the direction of promoting the economic growth of regions through the increase of local incomes, the creation of new jobs and the development of industries focused on the production of tourism products; restoration and strengthening of the labor potential of people.

The development of rural green tourism acts as a promising and priority direction in the field of tourism, aimed at solving social, economic and financial problems of rural areas, districts and the country as a whole.

Keywords: tourism, rural green tourism, rural areas, tourist activity, state programs, state regulation.

Постановки проблеми. В умовах складних глобально-трансформаційних змін і воєнного стану в Україні, розвиток сфери туризму визначається як один із визначальних напрямів підвищення соціально-економічного розвитку. Зростання психологічного тиску на населення, яке все більше потребує психологічного відпочинку від ситуації, що склалася не лише в Україні, але й у всьому світі. Оскільки виїздний туризм для багатьох стає неактуальним з міркувань власної безпеки та здоров'я, набуває все більшої значимості відпочинок в межах власної країни. Розвиток сільського зеленого туризму може вирішити це питання. Це також матиме позитивний вплив на економіку країни, оскільки у світі такий вид туризму приносить від 7 до 20% доходу в туристичну індустрію.

Враховуючи значний потенціал туристичних ресурсів України – історико-культурні та етнічні пам'ятки, сприятливі природно-кліматичні умови, різноманітність ландшафтів тощо – розвиток туристичної галузі розглядається як один з ключових чинників вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем.

Проте, слід зазначити, наявний ресурсний потенціал ще не отримав раціонального використання. Більшість туристів, як вітчизняних, так і з-за кордону, віддають перевагу міжнародним та традиційним внутрішнім формам туризму (екскурсійний, лікувально-оздоровчий, історико-культурний тощо), що призводить до розвитку сільського зеленого туризму. Цей вид туризму активно розвивається в численних країнах Європи і сприяє розширенню господарської діяльності населення в сільських районах, соціально-економічному розвитку регіонів та підвищенню конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню розвитку сільського зеленого туризму приділили увагу як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, серед яких можна визначити наукові публікації В. Бондаря, В. Головацької, В. Дарчука, Л. Дядечка, П. Грішевського, С. Ілляшенка, В. Кифяка, Т. Ткаченка, В. Цибухи та інших. У працях цих науковців розглянуто особливості та переваги розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Зокрема у наукових працях, вони виявили основні недоліки і проаналізували потенційні можливості такого туризму в регіонах України. Навіть при наявності значної кількості досліджень у галузі розвитку сільського зеленого туризму в Україні, деякі аспекти управління та організації підприємницької діяльності в цій сфері залишаються недостатньо проаналізованими, що потребує подальшого наукового дослідження та обговорення.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей та потенціал розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

Виклад основного матеріалу.

В умовах глобальних трансформацій та необхідності підвищення соціально-економічного розвитку України, виникає потреба у пошуку нових

конкурентних переваг та визначенні найбільш ефективних напрямків розвитку сільських територій. Стратегічно важливі та пріоритетні програми розвитку сільських територій, спрямовані на підвищення економічного розвитку певного регіону та/або територіальної громади, стають все більш актуальними, серед яких особливе значення має туризм. У порівнянні з іншими галузями, сфера туризму відзначається комплексністю та системністю, що ґрунтується на ефективному використанні туристично-рекреаційного потенціалу території. Це сприятиме балансуванню регіональної структури природокористування та активізації суміжних галузей, таких як транспорт, охорона здоров'я, торгівля, будівництво, та інші.

В національній та міжнародній практиці часто використовується термін сільський зелений туризм, який набув популярності, особливо в ХХ столітті на територіях Франції та Швейцарії, і з того часу став широко вживаним. В сучасній науковій літературі можна знайти багато визначень сільського зеленого туризму.

Як показує світовий та вітчизняний досвід, на ринку туристичних послуг особливо популярними стають види туризму, які не потребують значних інвестиційних ресурсів, але мають швидкий термін окупності вкладеного капіталу. Серед них можна виділити етнографічний, спортивно-пізнавальний, аграрний, екологічний, сільський зелений туризм та інші. Привабливість цих видів туризму полягає також у їх екологічній орієнтованості та уможливленні відпочинку на природі, на екологічно чистих територіях, а також у відвідуванні місць з історичним, культурним, етнографічним інтересом, що сприяє пропагуванню збереження навколишнього середовища. Розвиток таких видів туризму відповідає концепції сталого розвитку, що залучає туристів з розвинених країн, які підтримують соціальне та економічне зростання при збереженні екологічної безпеки [9].

Туризм має великий вплив на економіку, але в українському контексті його розвиток не є настільки ефективним, як у інших країнах. Причини цього можуть бути різноманітними, включаючи політичну ситуацію та низьку якість обслуговування. Проблеми, що сповільнюють та гальмують розвиток сільського зеленого туризму в Україні, включають [2, 3, 4]:

- відсутність державної стратегії та відповідної політики;
- відсутність відповідної нормативно-правової бази;
- недоліки в транспортній інфраструктурі;
- незадовільний стан інженерної та комунальної інфраструктури;
- низький рівень обслуговування та якості послуг;
- відсутність ефективної системи підготовки кадрів та вивчення іноземних мов;
- недостатня підтримка та стимулювання експорту туристичних послуг;

- низький рівень створення та покращення туристичного іміджу України;
- недостатня реклама та просування туристичного продукту;
- відсутність системи розподілу фінансових надходжень та їх спрямування на потреби місцевого населення;
- недостатнє залучення місцевого населення до розвитку сільського зеленого туризму;
- відсутність статистики та систематичного дослідження сільського зеленого туризму.

Відсутність ефективної системи управління сільським зеленим туризмом має наслідки, такі як обмеження надходження грошових коштів до бюджету країни, недостатнє збільшення робочих місць для громадян, відсутність формування екологічної культури серед населення та недосягнення раціонального використання туристичного потенціалу країни. Тільки у випадку усвідомлення того, що сільський зелений туризм є важливою складовою сталого розвитку природних заповідних фондів та сільських територій, можливо вирішити проблеми та подолати перешкоди на шляху розвитку даного сектору.

Основні принципи сталого розвитку передбачають забезпечення економічного зростання територій, справедливий розподіл отриманих результатів, розвиток людського потенціалу, раціональне природокористування та збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Це актуально як для України в цілому, так і для її регіонального розвитку [1, с. 35].

Отже, туризм у сільській місцевості набуває все більшої популярності, актуальності та пріоритетності. Зараз цей вид туризму має різноманітні назви, такі як агротуризм, сільський, екологічний, екоагротуризм, зелений туризм та інші, і немає єдиного підходу до їх тлумачення серед науковців і практиків. Тому важливо проаналізувати основні підходи до аналізу різновидів зеленого туризму.

Зелений туризм, за визначенням Смолій В.А. – це туристична діяльність на території природних ландшафтів (лісові парки, гідропарки, ботанічні сади) з елементами благоустрою, де існують певні умови для короткотривалого відпочинку, збирання грибів, ягід [5, с. 54]. На думку Васильєва Н.В., сільський туризм є формою діяльності сільського населення, спрямованою на взаємодію з природним середовищем, сільськими будівлями та заняттями, орієнтованою на збереження навколишнього середовища та збалансований розвиток регіонів [6]. У порівнянні з масовим туризмом, сільський туризм не завдає шкоди довкіллю, а натомість сприяє регіональному розвитку, використовуючи наявний житловий фонд та не потребуючи значних капіталовкладень.

На нашу точку зору, досить змістовно сутність зеленого туризму розкрито Дарчуком В.Г., який визначає, що даний вид туризму передбачає розміщення туристів у сільській садибі для відпочинку та отримання різноманітних послуг [7]. Серед основних послуг: проживання (екологічно чисте, з культурно-історичним контекстом), харчування (з використанням екологічно чистих продуктів, можливість дегустації місцевих страв), розваги (участь у фестивалях, ярмарках, традиційних святах). Додаткові послуги включають роботу на фермі, у саду, на господарському дворі, сіновалі, риболовлю, полювання, а також специфічні послуги, такі як догляд за домашніми тваринами, верхи на конях, човнах, вивчення народних ремесел і т. д. [5].

Отже, зелений туризм передбачає діяльність яка передбачає контакт з природою, проживання в наметах або в сільській місцевості, участь у сільськогосподарських роботах, знайомство з життям місцевого населення, пішохідні прогулянки, вивчення рослинного і тваринного світу тощо.

Дещо іншу спрямованість має екологічний туризм, який Кулік А.В. розглядається форма подорожей, що спрямовані на вивчення природних та культурних особливостей певних регіонів. Подорожування в місця з малодослідженою природою має на меті розуміння унікальних аспектів природи та культурно-етнографічних реалій цієї території, при цьому зберігаючи цілісність екосистеми. Це сприяє створенню економічних умов, коли збереження природи стає вигідним для місцевого населення.

В останні роки значного поширення набув агротуризм який фокусується на відпочинку в сільських районах і використанні сільських господарств для рекреації, освіти або включення в традиційні сільськогосподарські види діяльності. Ілляшенко С.М. вважає, що ця форма сільського туризму прямо пов'язана з фермерськими господарствами, які надають послуги проживання та харчування, а також можливість ознайомлення з сільськогосподарською роботою, традиціями та культурою регіону [1, с. 36].

Отже, можна зазначити, що розвиток сільського зеленого туризму в Україні охоплює різноманітні види туристично-рекреаційної діяльності, такі як відпочинок у туристичних та курортних центрах у селищах та містечках (зелений туризм), стаціонарний відпочинок у сільській місцевості (сільський туризм), відпочинок у сільських приватних господарствах (агротуризм), а також поєднання відпочинку з екологічним сільським господарством (екологічний туризм), що сприяє розвитку цього виду туристичної та рекреаційної діяльності. Загалом, ці форми туризму спрямовані на відпочинок у сільській екологічно чистій місцевості та максимальне поєднання туриста з природою, уникаючи при цьому шкоди екосистемі. Це підкреслює екологічну спрямованість цих видів туризму та використання туристичних ресурсів та інфраструктури сільських територій.

Щодо ресурсного потенціалу країни, Теодорович Л. визначила основні регіони, де формується та розвивається сільський зелений туризм, такі як Полтавська, Закарпатська, Одеська, Черкаська, Тернопільська, Миколаївська області та регіон Полісся. Для інших областей країни, таких як Львівська, Харківська, Сумська, Івано-Франківська, Вінницька, Хмельницька та Чернівецька, цей вид туристичної діяльності є перспективним напрямком розвитку, але не має достатнього розвитку [4, с. 327].

У зв'язку з тим, що в законодавстві України про туризм визначено лише два види туризму – сільський та екологічний зелений, і враховуючи відсутність достатньої статистичної звітності, яка дозволила більш чітко проаналізувати рівень розвитку туристичної діяльності у сільських районах, пропонуємо розглядати зелений туризм як комплексний підхід, що охоплює агрорекреаційний, сільський, екологічний та фермерський туризм. Зараз немає належної статистики не лише зокрема по окремих видах туризму, але й щодо зеленого туризму взагалі.

Виявлені в ході досліджень дані вказують на складну соціально-економічну ситуацію у більшості регіонів України, яка відзначається відтоком робочої сили, зростанням безробіття та зменшенням бізнес-активності у сільських районах, що створює потребу у пошуку альтернативних джерел отримання прибутку [8-9]. Однак, з огляду на значний потенціал для розвитку сільського господарства та інших галузей підприємницької діяльності у сільських районах, сфера послуг, зокрема туризм, може відігравати ключову роль у підвищенні рівня життя та поліпшенні економічного становища у регіонах [10, с. 28].

Отже, у зв'язку з негативним впливом наслідків воєнного стану в Україні, що призвело до загострення значних соціальних проблем, стає актуальними питання пріоритетності розвитку сільського зеленого туризму для центральних та західних регіонів України. Погоджуючись з думкою авторів, які вважають, що позитивний вплив розвитку господарської діяльності у сфері сільського зеленого туризму орієнтований на розв'язання соціально-економічних проблем сільських територій полягає в підвищенні рівня зайнятості місцевого населення та створенні можливостей для додаткового заробітку, не лише у сільському господарстві, а й через виробництво власних товарів та надання туристичних послуг [2, 6, 7]. Організація сільського зеленого туризму, таким чином, сприятиме розширенню та активізації галузі обслуговування, оскільки зростатиме попит на різноманітні послуги для задоволення потреб туристів, що, в свою чергу, стимулюватиме розвиток інших секторів, включаючи комунальні, транспортні, торговельні, зв'язкові, а також сферу відпочинку та розваг.

Отже, в даний час необхідно розглядати сільський зелений туризм як не лише форму відпочинку, але й як вид діяльності в галузі туризму та сільського

господарства, що сприятиме розвитку регіонів та підвищить унікальність та конкурентоспроможність регіонального туристичного продукту за рахунок культурних, етнічних та природних особливостей кожного регіону. Це, в свою чергу, сприятиме активізації туристичної діяльності на внутрішньому ринку. Такий розвиток підтримується, серед іншого, наявністю значної кількості природних, матеріальних та етнокультурних ресурсів в областях України.

Аналізуючи поточний стан розвитку сільського зеленого туризму в Україні, можна відзначити наявність регіонів, де туристична діяльність спрямована на освітньо-пізнавальний, активний відпочинок у сільській місцевості, не завдаючи шкоди екосистемі території. Проте, існує значний потенціал для розвитку туристичної діяльності в сфері сільського зеленого туризму.

Важливо відзначити, що сільський зелений туризм має перевагу у просуванні української культури та можливості ознайомлення туристів з етнічними особливостями, сільським життям, народними ремеслами, традиціями та культурою українського народу. Це можна розглядати як один із шляхів підвищення конкурентоспроможності регіонів України.

Проведене дослідження Маховкою В., дозволило йому сформулювати висновок, що розвиток сільського зеленого туризму в кожному регіоні України має свої унікальні особливості, які визначаються впливом таких факторів [11, с. 136-137]:

1. Соціально-економічні (підвищення рівня життя сільського населення; розширення туристичної сфери шляхом впровадження нових форм відпочинку; залучення додаткових фінансових ресурсів у сільське господарство через розвиток нових галузей діяльності сільських господарств; розвиток соціальної інфраструктури та поліпшення житлово-комунального благоустрою в сільських населених пунктах).

2. Природно-кліматичні (переваги географічного розташування; сприятливі кліматичні умови; привабливі природні ландшафти та сільські місцевості, включаючи сільськогосподарські, лісові та мисливські угіддя; різноманітність біологічних ресурсів на території, включаючи рослинний та тваринний світ тощо).

3. Розвиток інфраструктури та матеріально-технічної бази (наявність готелів, ресторанів, місць для відпочинку та сільських господарств, які пропонують послуги зеленого туризму; існування транспортної та комерційної інфраструктури; наявність спортивних закладів (гірськолижні курорти, конюшні чи ферми), водних акваторій для плавання та закладів для дозвілля та відпочинку).

4. Культурно-історичні (наявність об'єктів туризму та екскурсій (історичні пам'ятки, архітектурні перлини, археологічні розкопки, музеї, визначні історичні постаті, пов'язані з даною місцевістю)).

5. Природоохоронні (ступінь забруднення оточуючого середовища; наявність захищених територій (заповідні області, заказники, парки та інші); еволюція громадського усвідомлення щодо екологічних викликів оточуючого середовища).

6. Лікувально-оздоровчі (присутність природних лікувальних джерел (мінеральні води та грязі) та особливості природно-кліматичного середовища регіонів).

7. Національні та етнографічні особливості територій (присутність національних етнокультурних, побутових, релігійно-культурних характеристик, включаючи традиції, звичаї, обряди, народні вірування і ремесла, національні свята та етнографічні заходи).

Дослідження зазначених факторів дозволяє виявляти та формувати власні конкурентні переваги кожної області, які можуть бути конкретизовані шляхом аналізу наявних туристично-рекреаційних ресурсів регіону(ів) України.

Враховуючи практичний досвід, нині в сфері сільського зеленого туризму спостерігаються певні недоліки. Серед них можна виокремити відсутність:

- нормативно-правового та інформаційно-рекламного забезпечення, яке б дозволило налагодити ефективний зв'язок між власниками зелених садиб та туристами;

- ефективної системи навчання і підготовки фахівців у галузі сільського туризму та перепідготовки сільських господарів, що сприяло б якісному організаційно-управлінському забезпеченню цього виду туристичної діяльності;

- необхідного навчально-методичного забезпечення для організації відпочинку в сільській місцевості та господарської діяльності у сфері туризму, що призвело б до підвищення якості туристичних послуг.

Незважаючи на ці недоліки, розвиток сільського зеленого туризму в Україні має значні перспективи та переваги, зокрема стимулювання різних сфер економіки, розширення напрямків підвищення ефективності соціально-економічного розвитку в регіоні на основі наявних місцевих ресурсів, оптимізацію регіональної структури природокористування та підвищення господарської активності. До основних переваг розвитку сільського зеленого туризму на регіональному рівні відносять [12]:

1. Зростання зайнятості та додаткових джерел доходу в сільських районах.

2. Підвищення соціально-економічного розвитку сільських областей.

3. Вдосконалення сільської інфраструктури, житлового фонду та комунального облаштування.

4. Підвищення культурно-освітнього рівня місцевого населення.

5. Формування стійкої громадської думки про охорону довкілля та раціональне використання природних ресурсів.
6. Пропаганда екологічно зорієнтованого способу життя.
7. Відновлення та збереження культурних та етнічних традицій.
8. Стимулювання розвитку сфери обслуговування в сільських районах.
9. Розширення асортименту туристичних послуг для забезпечення їхньої рентабельності.
10. Створення додаткових конкурентних переваг у туристичному секторі регіону.

Основними завданнями розвитку сільського(зеленого) туризму в Україні є [13, с. 569]:

- навчання та підготовка кваліфікованих спеціалістів у даній сфері;
- розробка різноманітних нових продуктів екологічного туризму;
- застосування гнучкої цінової політики для приваблення туристів;
- підтримка держави у впровадженні туристичних продуктів на міжнародному ринку;
- співпраця між регіональним урядом та місцевим самоврядуванням у керуванні розвитком зеленого туризму в областях, що мають природно-заповідний статус;
- привертання вітчизняних та іноземних інвестицій шляхом спрощення податкового режиму та створення сприятливих умов для бізнесу, що бажає брати участь у розвитку регіону.

Проте передусім для подальшого розвитку сільського зеленого туризму в Україні необхідно:

- створити відповідну законодавчу базу, що регулюватиме сферу туризму;
- провести категоризацію баз відпочинку;
- розробити заходи, які стимулюватимуть туристів проводити більше часу на природі.

Існують два різновиди моделей розвитку сільського зеленого туризму:

- 1). австралійська, де акцент робиться на дикій природі;
- 2). західноєвропейська, яка передбачає подорожі в межах природних територій з надійною охороною, ми вважаємо, що пріоритетним є остання модель для впровадження сільського зеленого туризму на внутрішньому ринку туристичних послуг України. З врахуванням цього, основними перспективними напрямками розвитку галузі туризму в Україні є:

1. Зростання потенціалу сільського зеленого туризму в Україні;
2. Тісний рівень співпраці між державними та приватними структурами.
3. Підвищення доступності туристичних послуг для всіх верств населення, незалежно від соціального стану, віку та доходу.

4. Зміцнення екологічної свідомості шляхом проведення просвітницьких заходів.
5. Сприяння розвитку відповідної інфраструктури в регіонах.
6. Створення нових екологічно-орієнтованих маршрутів.
7. Виробництво та популяризація місцевих продуктів.
8. Відновлення та збереження етнічних традицій та обрядів населення.
9. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу у сільських та приміських районах.
10. Створення нових робочих місць для місцевого населення через розвиток сільського зеленого туризму.
11. Збереження і раціональне використання природних, рекреаційних та культурно-історичних ресурсів.

Отже, можна стверджувати, що розвиток сільського зеленого туризму в Україні є одним із найбільш перспективних напрямів у сфері туризму. Його прогресивний розвиток забезпечує ряд переваг, зокрема, спрямованих на стимулювання економічної активності у сільських районах, відновлення аутентичності окремих населених пунктів (їх культури, традицій, звичаїв), позитивний вплив на економічну ситуацію в регіонах, можливість популяризації країни за кордоном, і, головне, не вимагає значних інвестицій.

Для України важливо розробити систему статистичного спостереження в сфері сільського зеленого туризму та визначити методологічні основи для надійного аналізу цієї галузі, що сприятиме перетворенню її на соціально-орієнтовану, економічно-ефективну та екологічно-спрямовану.

Висновки. Розвиток сільського зеленого туризму виступає як перспективний та пріоритетний напрямок у сфері туристичної діяльності, спрямований на вирішення соціальних, економічних та фінансових проблем сільських районів. В результаті проведеного дослідження було розкрито суть та різновиди сільського туризму, виявлено переваги та недоліки його розвитку.

Основними проблемами, що гальмують розвиток сільського зеленого туризму в Україні є: відсутність спеціалізованого законодавства, яке б регулювало цю сферу; недостатньо розвинута інфраструктура для надання послуг зеленого туризму та соціальна інфраструктура сільських населених пунктів; застарілі уявлення мешканців сіл, які перешкоджають впровадженню новітніх форм туризму; відсутність державних програм підтримки розвитку зеленого туризму та обмежений обсяг їх фінансування, консультування та інформаційно-маркетингового забезпечення; низький рівень інформатизації та популяризації зеленого туризму серед населення країн Європи; відсутність політичної стабільності та соціальної напруги в суспільстві, що негативно впливає на світовий імідж України.

Також було проаналізовано існуючі туристично-рекреаційні ресурси та чинники, що впливають на сільський зелений туризм, що визначають потенційно сприятливі умови для розвитку цього виду туристичної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності регіону на ринку туристичних послуг.

В Україні існують сприятливі умови та ресурси для розвитку сільського зеленого туризму. Однак, щоб цей вид туризму став пріоритетним для країни, необхідно розробити спеціальні державні, регіональні та місцеві програми. Проте, їх ефективність буде недостатньою без уважного ставлення кожного з нас до збереження довкілля.

Сільський зелений туризм має значимий соціально-економічний вплив, виявляючи себе у наступних аспектах: сприянні економічному зростанню регіонів через збільшення місцевих доходів, створенні нових робочих місць та розвитку галузей, орієнтованих на виробництво туристичного продукту; відновленні та зміцненні трудового потенціалу людей, що є ключовою умовою їх продуктивного внеску в економічне життя суспільства. Питання розвитку сільського зеленого туризму в Україні є актуальним і вимагає подальшого дослідження та розвитку.

Література:

1. Ілляшенко С.М., Ілляшенко Н.С., Щербаченко В.О. «Зелений» туризм як один з напрямів сталого розвитку регіону. *Економіка України*. 2013. № 8. С. 33-39.
2. Логоша Р.В., Прилуцький А.М., Підлубний В.Ф. Сільський зелений туризм як напрям розвитку підприємництва на селі. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. Випуск №11(17). С. 153-166. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-153-166](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-153-166)
3. Мазур С.А., Прилуцький А.М. Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> (дата звернення: 18.04.2024)
4. Теодорович Л. Екологічний туризм у НПП України: теоретичні та практичні аспекти. *Вісник Львівського університету*. Серія географічна. 2013. Вип. 41. С. 318-330.
5. Смолій В.А., Федорченко В.К., Цибух В.І. Енциклопедичний словник-довідник з туризму. Київ : Слово, 2006. 372 с.
6. Зелений туризм – панацея чи черговий міф? URL : <http://www.greentour.com.ua>. (дата звернення: 19.04.2024)
7. Дарчук В.Г. Формування стратегічних основ розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.03. Донецьк, 2014. 21 с.
8. Lohosha R., Mykhalchyshyna L., Prylutskyi A., Kubai O. Institutionalization of the agrarian market in Ukraine and European economic community: genesis, evaluation and analysis. *Independent Journal of Management & Production*. 2020. № 8. Vol 11. P. 727–750. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i8.1232>
9. Логоша Р.В. Формування постіндустріального ринку овочевої продукції в Україні: монографія. Вінниця: ПрАТ «Вінницька обласна друкарня». 2017. 515 с.
10. Яценко О. Стан та перспективи розвитку сільських територій центрального регіону України. *Економіст*. 2012. № 11. С. 26-30.

11. Маховка В. Сільський (зелений) туризм як напрям розвитку сільських територій у Полтавській області. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2014. Вип. 19(2). С. 130-140.
12. Mazur S., Prylutskyi, A. Rural tourism as a prospective direction development of domestic tourism. *Efektivna ekonomika*. 2018. vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> (дата звернення: 20.04.2024)
13. Trusova N.V., Kyrylov Y.Y., Hranovska V.Hr., Prystemskyi O.S., Krykunova V.M. Sakun A.Zh. (2020). The imperatives of the development of the tourist services market in spatial polarization of the regional tourist system. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. 29 (2), 565-582. URL: <https://doi.org/10.30892/gtg.29215490> (дата звернення: 20.04.2024).

References:

1. Illiashenko S.M., Iliashenko N.S., Shcherbachenko V.O. (2013). «Zelenyi» turyzm yak odyń z napriamiv staloho rozvytku regionu ["Green" tourism as one of the areas of sustainable development of the region]. *Ekonomika Ukrainy*. № 8. 33-39 [in Ukrainian].
2. Lohosha R.V., Prylutskyi A.M., Pidlubnyi V.F. (2023). Silskyi zelenyi turyzm yak napriam rozvytku pidpriemnytstva na seli [Rural green tourism as a direction of entrepreneurship development in the countryside]. *Aktualni pytannia u suchasni nauksi*. Vypusk №11(17). 153-166. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-153-166](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-153-166) [in Ukrainian].
3. Mazur S.A., Prylutskyi A.M. (2018). Silskyi turyzm yak perspektyvnyi napriam rozvytku vnutrishnoho turyzmu [Rural tourism as a perspective direction for the development of domestic tourism]. *Efektivna ekonomika*. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> [in Ukrainian].
4. Teodorovych L. (2013). Ekolohichni turyzm u NPP Ukrainy: teoretychni ta praktychni aspekty. Visnyk Lvivskoho universytetu [Ecological tourism in the NPP of Ukraine: theoretical and practical aspects]. Seriiia heohrafichna. Vyp. 41. 318-330 [in Ukrainian].
5. Smolii V.A., Fedorchenko V.K., Tsybukh V.I. (2006). Entsyklopedychnyi slovnyk-dovidnyk z turyzmu [Encyclopedic dictionary-handbook on tourism]. Kyiv : Slovo. 372 [in Ukrainian].
6. Is green tourism a panacea or another myth [Green tourism is a panacea or another myth]? URL: <http://www.greentour.com.ua>. (date of application: 19.04.2024) [in Ukrainian].
7. Darchuk V.G. (2014). Formation of strategic foundations for the development of rural (green) tourism in Ukraine [Formation of strategic foundations for the development of rural (green) tourism in Ukraine]: author's abstract. thesis ... candidate economy Sciences: specialist 08.00.03. Donetsk. 21 [in Ukrainian].
8. Lohosha R., Mykhalchyshyna L., Prylutskyi A., Kubai O. (2020). Institutionalization of the agrarian market in Ukraine and European economic community: genesis, evaluation and analysis. *Independent Journal of Management & Production*. № 8. Vol 11. 727–750. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i8.1232> [in English].
9. Lohosha R.V. (2017). Formuvannia postindustrialnoho rynku ovochevoi produktsii v Ukraini [Formation of the post-industrial market of vegetable products in Ukraine]: monohrafiia. Vinnytsia: PrAT «Vinnytska oblasna drukarnia». 515 [in Ukrainian].
10. Yatsenko O. (2012). Stan ta perspektyvy rozvytku silskykh terytorii tsentralnoho regionu Ukrainy [State and development prospects of rural areas of the central region of Ukraine]. *Ekonomist*. № 11. 26-30 [in Ukrainian].
11. Makhovka V. (2014). Silskyi (zelenyi) turyzm yak napriam rozvytku silskykh terytorii u Poltavskii oblasti [Rural (green) tourism as a direction of development of rural areas in the Poltava region]. *Ukrainska nauka: mynule, suchasne, maibutnie*. Vyp. 19, ch. 2. 130-140 [in Ukrainian].

12. Mazur S., Prylutskyi A. (2018). Rural tourism as a prospective direction development of domestic tourism. *Efektivna ekonomika*. 2018. vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> [in English].

13. Trusova N.V., Kyrylov Y.Y., Hranovska V.Hr., Prystemskyi O.S., Krykunova V.M. Sakun A.Zh. (2020). The imperatives of the development of the tourist services market in spatial polarization of the regional tourist system. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. 29 (2), 565-582. URL: <https://doi.org/10.30892/gtg.29215490> (дата звернення: 20.04.2024) [in English].